

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1652-1663**

Cap. 11. Circa secreti nobis commissi custodiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80586](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80586)

revelatione timeatur, nisi sint secreta Principis, quorum ex manifestatione gravissima Reipublicae incommoda timerentur. Sic Cassianus, apud Sylvestrum *verb. Mendacium, num. 2. asserens*, licitum esse mentiri ob magnam utilitatem assequendam, vel graue malum fugiendum.

129
Illicitum est.

Illicitum omnino est, falsum crimen proximo imponere, siue ad vitandam torturam, siue ad quodcumque aliud graue impediendum. Quia perniciosum mendacium, quod alteri est grauitur nocivum, nunquam est licitum proferre, siue in iudicio, siue extra illud proferatur: sed qui crimen falsum valde nocivum alteri affingit, proferit perniciosum mendacium: Ergo illicite, ac iniuste illud proferit. Ita Sotus l. 4. de iust. q. 6. a. 3. Lessi. l. 1. c. 11. dub. 7. & 8. Fagund. Decal. 4. 8. c. 5. numero tertio. D. Tho. 2. 2. q. 72. art. 3. & q. 110. a. 2. & 4. Caiet. ibi. Nauar. sum. c. 18. numero tertio. Sylvest. ubi supra.

130
Primam sententiam expungendam esse reor.

Certe primam sententiam omnino expungendam esse reor. Cassianus enim vel lapsus est, vel voluit significare licitum esse aliquando uti amphilogia, quae secundum speciem respectu illorum, ad quos dicuntur, mendacia videntur, cum tamen re vera non sint. Equidem aliud est crimen verum, sed occultum dicere: aliud, falsum imponere; & licet sit illicitum, & contra iustitiam utrumque facere sine causa; at cum causa graui, qualem habet ille, qui curat vitare tormenta, licitum, iustumque est, crimen verum sed occultum sub secreto nobis commissum propalare, cum verum utique dicamus: illicitum proculdubio est crimen falsum alicui imponere cum mendacium proferamus.

CAPVT XL.

Circa Secreti nobis commissi
custodiam.

PROBL. XIV.

Obligatio seruandi secretum oritur ex iustitia, non ex fidelitate: & oritur ex fidelitate, non ex iustitia.

131
Quid sit fidelitas.

SUPPONO, vltra virtutem iustitiae, quae obligat ad non ledendum ius alienum, quod proximus habet circa sua bona, & vltra alias morales virtutes, dari quandam virtutem moralem specialem, quae vocatur fides, seu veritas: non quidem illa veritas, seu veracitas, quae obligat, ad conformanda verba externa cum mente, & appellari potest veritas in dictis, siue in loquendo; sed alia, quae obligat, ad conformanda facta cum dictis, & vocitari potest veritas in factis, siue in operando, & dicitur Fidelitas, seu Fides, ethymologia accepta à fide, & dicitur, quia per eam fit, quod dicitur. Necessaria quidem est huiusmodi Fidelitas

vis virtus ad conseruandum humanum, & qui eam violat vocatur infidelis. Hoc praemisso, dubitamus, num seruandi secreti commissi nobis obligatio oriatur ex iustitiae virtute, an ex virtute fidelitatis?

Oritur non ex iustitia, sed ex fidelitate: unde quoties aliquis peccat contra secretum, contra fidelitatem non contra iustitiam delinquit. Quia non quoties aliquis quicquam promittit intendit se ex iustitia obligare, sed ex fidelitate tantum, quae quidem obligatio sufficit ad promissionis impletionem. Ergo etiam promittens secretum potest non se obligare ex iustitia, sed solum ex fidelitate, quae plane sufficit ad exactam secreti custodiam. Sic Sotus tr. de regendo secreto, membr. 1. q. 1.

Oritur ex iustitia non ex fidelitate. Quia si ex fidelitate ortum duceret huiusmodi obligatio, secreti violatio solum esset veniale piaculum; veritas enim & fidelitas ut sic & praecipue non obligat ex genere suo sub mortali: nisi ex promissione non obseruata aliud graue detrimentum committerent secretum, aut alij protenerent. gr. si ob secretum à te Antonio promissum ipse aliquid fecit, vel omisit, ex quo postea graue detrimentum patitur, te secretum non obseruante: promissio obligat sub mortali. Dum autem non occurrit casus huiusmodi grauis obligationis, nulla erit custodiendi secreti firmitas, cum ex se sub mortali fidelitas non obliget. Igitur quoties homo promittit aliquid seruare secretum obligatur ex iustitia propria ad illud seruandum, obligatur etiam ex fide, quae virtus fidei tunc non distinguitur à iustitia. Ita Caiet. apud Molinam tr. 4. d. 262. numero quinto. Sanch. l. 6. consil. c. 6. dub. 1. nu. 3. & alij.

Profecto si loquamur de secreto, quod sub eo pacto tibi committitur, praemissa scilicet tacita vel expressa secreti postulatione: non dubito, quin contineat obligationem grauem iustitiae: & de hoc loquuntur, qui asserunt oriri hanc obligationem ex iustitia. Ratio est, quia in hoc casu non est promissio nuda, sed pactum onerosum, cum ille alius subeat etiam ex parte sua onus reuelandi tibi suum secretum: quare haud est dubium, quin tu etiam ex iustitia ad seruandum promissum tenearis, cum ille ex parte sua posuerit conditionem. Et placet idem procedit, quando interuenit promissio tacita: non qui in grauib. circumstantiis videt tibi secretum communicari, eo ipso, velle videtur eo modo illud accipere, & cum ea obligatione, cum qua huiusmodi secreta assolent talibus personis committi, atque ideo consentit tacite in obligationem iustitiae ibi inclusam, nisi expresse, nolle se cum tanta obligatione noticiam illam accipere protestetur. Quando verò non procedit expressa, nec tacita promissio, quia secretum non est commissum, sed merè promissum, verbi gratia, quando petenti à te secretum rei, quam tu audisti, vel aliunde cognoueras, tu promittis: tunc aliquando interuenit obligatio iustitiae, aliquando solius fidelitatis. Et quidem quando res ipsa talis est, ut aliunde non posses eam absque iniuria manifestare, certum est adesse obligationem non solum fidelitatis, sed & iustitiae, ut si esset delictum occultum proximi, quod sine causa sufficeret ei manifestare iuste non potes.

Secl. II. De Præcepto 8. Problemata. 375

potes, vel si eam notitiam per iniuriam com-
paraueras.

PROBL. XV.

Peccat lethaliter & non peccat contra iustitiam, qui alienas litteras a domino laceratas, & per partes in locum publicum proiectas postea iunctis, ac collectis eorum fragmentis, legit & manifestat.

135
Peccat lethali-
ter contra
iustitiam.

Peccat lethaliter contra iustitiam. Quia se-
cretum, quod fortasse in iis litteris contine-
tur, semper est sub dominio illius, qui eas la-
ceratas exposuit, credens à nullo esse legendas,
quod si suspicaretur, aliquē collectis particulis,
esse lecturum, minime dispergeret. At sicut li-
ber, qui præter intentionem ē manibus in via
publica cecidit, non idē esse sub tuo dominio
desinit; sic nec secretum tuum præter tuam
voluntatem quasi cadens, desinit sub tuo do-
minio esse: in neutro enim casu cedis iure, quod
habes, sed illud omnino ius retines. Sic aliqui,
quos sequitur Rebel. p. 2. de iust. l. 9. q. 7. nu-
mer. 9.

136
Lethaliter
contra iusti-
tiam non pec-
cat.

Lethaliter contra iustitiam non peccat. Quia
eo ipso, quod dominus litterarum eas abiecit,
ac proiecit in loco publico, videtur cedere iure
suo, & quasi pro derelicto habet permittens, ut
expositæ maneant manifestationis periculo; de
hoc enim curare non videtur. Itā alij cum Syl-
vestro v. Emprio, q. 7. Laym. l. 3. sect. 5. rr. 3. p. 1.
c. 4. n. 4. Diana p. 1. rr. 6. resol. 55. Card. de Lugo
Decal. to 2. d. 4. sect. 9. nu. 150. Indicat Sanchi.
l. 6. confil. 16. dub. 3. dum docet, peccare mortali-
ter legentem litteras clausas, vel in secreto po-
sitas: per quæ verba videtur excludere litteras,
quas non in secreto, sed in publico ex inten-
tione ipsius domini positas inuenit.

137
Hoc etiam
mihi placet.

Hoc etiam mihi placet, si litteræ huiusmodi
laceratæ ex intentione domini posita inue-
niuntur in publico. Aliud enim attendendum
putarim, quando contra domini intentionem
id accidit: v. gr. si dum particulas immitteret
in ignem vel tuiorem locum, ubi nullus col-
lector facile posset inquam adesse, à vento in
viam publicam abstractæ fuere, vel casu elap-
sæ sint ē sinu. Addo tamen cum Laymano
eum, qui litteras sic laceratas, ac proiectas
legit, teneri ex charitate ad eas non publican-
das, si inde aliquod grave damnum potest re-
sultare. Quia licet proiciendo litteras lacerat-
as dominus videatur iure iustitiæ cedere quod
habebat, putabat enim à nemine legendas,
quam iuris cessionem sufficienter significavit
pereiusmodi proiectionem; cum hoc tamen
itā, quod ei graniter displiceat talis publica-
tio quam si prævidisset, nullatenus litterarum
particulas eum proiecisset in locum. Manet
ergo obligatio charitatis procurandi bonum
proximi & eius grane malum impediendi,
quando sine incommodo possumus. Nam quod
mihi vellem fieri in tali casu, hoc debeo ex
charitate alteri præstare.

Escobar. & Mend. Theol. Moral. Tom. IV.

PROBL. XVI.

Qui apertendo litteras, non solum venialiter sed
& lethaliter peccat, si tunc præter inten-
tionem, & opinionem graue damnum sequa-
tur: tenetur, & non tenetur ad restitutio-
nem.

Diximus sect. 1. non peccare lethaliter qui
ex curiositate solum hand existimans gra-
ue aliquid in eis contineri, litteras aperit, ac
legit alienas. Cum itaque quis aperiens, &
legens alienas litteras solum venialiter deliquit
licet præter intentionem & opinionem graue
malum sequeretur, quod prudenter non time-
batur: non tenetur ad restitutionem. Idem di-
cendum, si mortaliter quidem peccauit, non ta-
men timere prudenter potuit, damnum illud,
quod consequitur, tunc enim vel ad nullam re-
stitutionem tenetur, si nullum aliud damnum
timere prudenter poterat præter alieni secreti
gravis violationem: vel certe tenetur solum ad
illud summum damnum, quod timere poterat,
non ad excessum damni supra illum gradum.
Quia totus ille excessus est ei inuoluntarius
propter ignorantiam inuincibilem. Sic Molina
20. s. d. 36. n. 2.

138

Licet lethali-
ter peccauit,
non tenetur
ad restituti-
onem.

Si venialiter peccauit in secreti violati-
one, ad restitutionem non tenetur. Quia peccatum
veniale non affert gravem restituendi obliga-
tionem. Si autem peccauit lethaliter, debet
necessario restituere. Quia sufficit iniuria gra-
uis ad hoc, ut quis restituere teneatur, quantum
damnum valebat, etsi eius valorem ignoret.
Itā Card. de Lugo 10. de iust. d. 24. sect. 9.
nu. 149.

139
Tenetur quod
dam.

Profecto sententiam P. Molinae quoad pri-
mam partem de peccante solum venialiter mi-
hi etiam probatur ob præfatam rationem. Se-
cunda verò pars de peccante lethaliter in se-
creti violatione minime placet. Quia si (ex. gr.)
quis proicit in mare gemmam alienam, quam
putabat centum aureos valere, cum valeret mil-
le, ad totum valorem restituendum tenetur;
nam vere causa fuit iniuria totius illius damni,
quodcumque esset, quod domino gemma se-
quitur, cui voluntarie intulit iniuriam. Si igitur
cum iniuria graui alterius quis litteras apa-
ruit non solum tenetur ad damnum præuisum,
sed etiam ad ignoratum; quia ad id totum im-
plicitè obligare se voluit ei, cui iniuriam vo-
luit inferre. Aliud dixerim de damno à eo
inuincibiliter ignorato, quod aliis personis
consequitur cum illo non coniunctis, cui
illata iniuria fuit: his enim non tenebitur resti-
tuere.

140
Idem affirmat.

PROBL. XVII.

Erit, & non erit lethale piaculum, alienas lit-
teras sine nocendi animo ob curiositatem
aperire.

Aperire litteras alienas ob meram curio-
sitatem, & sine nocendi animo, v. gr. ut
I i 2

141
Lethale cul-
pa erit.

ex barbaro stylo, vel eleganti capiat aperiens voluptatem, lethalis culpa est. Quia invito Domino id facit, & incurrit periculum aliquod secretum edificandi, quod nefas erat aliás indagare. Sic nonnulli, quorum sententiam doctus vir in manuscriptis haud improbabilem indicavit.

142 *Non erit lethalis culpa.* Solum est veniale piaculum. Quia id reate, si leuitas, & finis carens mortali deformitate excusat. Itá Nauar. *sum. c. 18. n. 53. Sa v. Littera. n. 1. Syluest. v. Falsarius. n. 2. Fagund. Decal. l. 8. c. 5. m. 9.*

143 *Hoc verum omnino existimo & ubi vim expono.*

Hoc verum omnino esse putarim. Quia accidentale est ex apertione ob curiositatem litterarum graue referat secretum, quod quidem aperiens custodire tenebitur, ne in scribentis vergat incommodum. Vt autem scias, quando grauius, quando leuiter delinquat, qui litteras aperit, quando nullum peccatum perpetret, affirmo in primis, si litterae pro derelictis habeantur, licitam esse earum apertionem, & lectionem; tunc autem pro derelictis haberi, quando ignoratur, tam mittens, quam ille, ad quem mittuntur, si fiat de mittentis consensu tacito, vel expresso. Quod si à principio aperiens bona fide putabat ei apertionem non displicituram, & postea inuenit displicere; nullum esse peccatum; quia bona illius fides excusat. Item lethalem vero culpam esse eas aperire, licet non legantur, eo animo, ut aperiens grauius noceat. Quia ubi primum animum habuit grauius nocendi, delinquit grauius, etiam si Epistolam non legat. Praeterea potestatem publicam legitimam habere potestatem apertiendi, vel legendi litteras, quales sunt Superiores Religionum, ac Praefecti urbium in finitimis hostium locis belli tempore. Necnon posse aperire Epistolas ab hoste missas, vel illius ad quem mittuntur, si probabiliter credit, sibi ex illis vel alteri proximo iniustum aliquod damnum posse evenire, easque perlectas posse retinere. Et generaliter loquendo, quoties quis ex aliquibus Epistolis aliquod malum iniustum sibi timet, licet possit eas aperire, vel comburere ad illud malum vitandum. Denique Epistolarum delatorem lethaliter delinquere, si eas aperiat, & ostendat aduersario mittentis, vel eas clausas eidem tradat. Solum enim quando prudentialiter crederet aliquod malum iniustum in illis, vel contra se, vel contra proximum contineri, licet eas legere poterat, & comburere ad malo obuiandum. Omnia carptim collegi ex Lessio l. 2. c. 13. dub. 10. n. 73. Nauar. *sum. c. 25. n. 34. & c. 1. & num. 73. Syluestro v. Restitutio. 3. q. 5. & v. Falsarius. n. 2. Sa v. Littera. n. 1. D. Antonino l. 2. tit. 1. c. 12. §. 5. & aliis.*

PROBL. XVIII.

Quando quis per vim aut fraudem secretum aliquis accepit, potest, & non potest, ad vitandum proprium irreparabile suum damnum detegere.

144 *Nonnulla suppono.*

Suppono ad vitandum graue damnum, nempe diuturnum tormentum, quoniam possit licite alterius crimen occultum, & peccatum ei sub secreto traditum manifestare.

etiam si inde mors imminet, aut infamia sequatur ei, qui huiusmodi secretum commisit: modo grauissima incommoda non timeantur, ut si esset secretum Principis, Reipublicae, vel exercitus, & non sit in confessione Sacramentali apertum. Quaesierim tamen, an id dicendum, si secretum illud quis ab alio per vim, vel fraudem acceperit: id est, an tunc possit, ad vitandum proprium graue damnum, illud reuelare?

Non potest quis reuelare illud secretum, quod per vim, vel fraudem ab alio extorsit, etiam si interimendus sit. Quia eo ipso, quod secretum per vim accepit, semper est contra iustitiam illud reuelare. Sic Sotus l. 5. de iust. q. 10. a. 2. Fagund. l. 8. c. 6. numero duodecimo. Sayr. in *Clavi*, l. 1. c. 3. numero quadragésimo primo.

Si quis interimendus esset, vel mutilatione afficiendus (quae sunt irreparabilia mala) ex eo quod non reuelasset secretum, quod per vim, aut fraudem ab alio extorsit, potest licite illud aperire, etiam si illo, à quo extorsit, esset infamandus, expilandus, aut interimendus. Quia peccatum iniustitiae in secreti extorsione commissum, iam est transactum, & transacto peccato, qui extorsit habet ius, ut in tanto periculo constitutus secreta vi extorta reuelat. Quemadmodum qui furatus est equum, potest illo uti in extrema necessitate vitae tuenda etiam si dominus illo etiam ad vitam tuendam indigeat, & in eadem sit necessitate constitutus. Itá Nauar. *sum. c. 18. m. 54.*

Vtramque opinionem satis probabilem esse existimo, secundae vero primam praeponeo. Quia licet peccatum extorsionis secreti praeteritum fuerit, durat tamen adhuc, moraliter loquendo, in effectu suo, hoc est in obligatione seruandi secreti, & effectus iniustitiae per reuelationem illius continuatur. Profecto parum refert, quod ille non intendat infamari, aut occidi eum, à quo secretum illud extorsit, ut dicamus per accidens esse quod inde occiso, vel infamia substat; quia illa reuelatio est iniusta, cum iniuste fuerit secretum extortum; unde non potest hic ratio charitatis militare, ut dicamus charitatis praecipuum prius obligare quemlibet erga seipsum, quam erga proximum.

PROBL. XIX.

Peccata occulta subditorum, quae solum vergunt in damnum ea committentis, possunt, & non possunt Superioribus reuelari à cognoscente fraternae correctione non praemissa.

Certe peccata Religiosorum aut sunt publica, aut secreta, & haec quae noceant, vel non noceant aliis, sed solummodo ei, qui ea perpetravit. Si sint publica, ac manifesta, siue vergant, siue non vergant in aliorum damnum, licitum est ea Superioribus ad punitionem, praemissa fraternae monitione, manifestare.

Sect. II. De Præcepto 8. Problemata. 377

festare. Si sint occulta, & aliis nociua, vel Religioni indecora, denunciari etiam possunt superioribus, fraternam monitione prætermittenda, nisi quis firmiter credat, statim per correctionem fraternam delinquentem ad frugem meliorem adducendum. Si verò periculum sit in mora, nunquam est fraternam correctionem præmittenda: imò tenetur quis statim superiorum ad monere, ea prætermittenda. At si peccata sint grania, occulta quidem, & in damnum commune Religionis non vergant, sed solum in damnum peccantis peculiare, qualia sunt ebrietas, mendicandi consuetudo, furtiola, non seruare ieiunium, horas Canonicas non recitare &c. quæserim, num possint superioribus, prætermittenda correctione fraternam reuelari?

189
Possunt reuelari.
Possunt quidem. Quia non videtur probabile, quæ communi Religionum consuetudine sunt esse contra Christi Domini præceptum: sed consuetum est in omnibus Religionibus, quod in Capitulis aliqui contra aliquos de culpis proclamant, nulla secreta monitione præmissa: Ergo videtur, hoc non esse de præcepti necessitate. Deinde non obstat infamatio illius, cuius occulta delicta Superiori tanquã patri referantur: nam apud pium ac prudentem Prælatum & fidelem amicum, nullam infamiam patietur. Esto autem in famam incurrat apud Superiorem: tamen Salus animi est bonæ famæ præferenda. Sic Richard. in 4. dist. 19. art. 3. q. 1. ad 2. Gabriel. in Cano. Missæ. q. 4. m. 4.

190
Minimè possunt.
Minimè possunt Superioribus siue vt Iudicibus siue vt patribus prætermittenda correctione fraternam reuelari. Quia tenemur de præcepto naturali, occurrere dano proximorum, ac fratres emendare quàm minimo eorum damno possumus: possumus autem eos emendare modo præscripto fraternæ correctionis: Ergo tenemur, illud seruare. An non corporalis Medicus, si potest, grotum curat sine alacritudine memori, id tenetur efficere? Ergo similiter ille, qui tenetur emendare fratrem, si potest emendare illum fama seruata, id præstare enebitur. Ita Sotus in relect. de regendo Secreto, memb. 2. q. 4. concl. 3. dub. 3. Nauarra de ref. lib. 2. c. 4. dub. 1. in 1. 1. D. Tho. 1. 2. q. 33. art. 7. & 8. ad 4. Sav. in Clau. l. 1. cap. 14. num. 8. Fagund. Decal. lib. 8. cap. 7. num. 7. Bannes 2. 2. ques. 33. art. 8. dub. 2. Nauar. sum. cap. 8. num. 14. & alij plures.

191
Hoc mihi videtur verum.
Ego autem adeo veram hanc sententiam esse puto, vt contrariam stando in iure communi in nulla tenus existimè esse probabilem stando verò in iure, & statutis aliquarum Religionum, quid sentiendum sit vltimo volumine expediam. Certè proclamationes illæ, quæ in Religiosorum Capitulis absque vlla secreta admonitione fiunt, sunt de aliquibus leuibus culpis, quæ famæ non derogant: & potius sunt quasi quædam commemorationes obliatarum culparum, quam accusationes, & denunciationes. Vnde si aliqua fieret proclamatio de peccato, quo frater infamaretur, contra præceptum Domini ageret, qui in huiusmodi proclamationibus fratris delictum publicaret. Addiderim, falsum omnino esse, non manere Religiosum infamatum, cuius delicta. D. J. Mend. Cheol. Moral. Tom. IV

Ita pio ac prudenti Superiori, qui potest prodesse, & non obesse, tanquã patri manifestantur: multo enim est grauior infamatio apud vnum granem, ac prudentem virum, à quo quis pendet, quàm apud multos, à quibus non pendet. Quia ex reuelatione Superiori tanquã patri facta pio & prudenti, potest ipse procedere ad negationem suffragij: ad Religionis officia, ad mutationem Monasterij, ad remotionem ab officio, ad aliaque, quæ naturaliter possunt notam infamæ afferre.

CAPVT XII.

Circa sui ipsius infamatores.

PROBL. XX.

Lethale est, & non est, seipsum sine causa infamare, stando præ se in propria infamia ratione.

192
Peccatum lethale est.
IN causa seipsum infamare, secluso damno, stando in præcipua propria infamia ratione, peccatum lethale est, ita vt nulla ex causa nec etiã mortis metu quis excusetur, siue in iudicio, siue extra iudicium seipsum infamet. Quia charitas obligat vnumquemque, vt se, & sua diligat: sed bona fama est præcipuum hominis bonum externum: Ergo qui illam, se ipsum sine causa infamando, perdit, peccat lethaliter contra charitatem. Imò contra iustitiam. Quia nemo est suæ famæ dominus, sicut nec vitæ propriæ: Ergo sicut grauius peccat ille, qui se ipsum occidit, quàm qui alium interimit: ita grauius peccat contra iustitiam ille, qui se ipsum sine causa infamat, quàm qui alterius famam lædit. Sic Caiet. 2. 2. ques. 73. art. 2. & sum. verb. Detrahitio, D. Antonin. part. 1. tit. 8. cap. 4. §. 1. Eam ex parte defendunt Angel. verb. Detrahitio, §. vltim. & Syluester ibi, num. 4. Differunt tamen à Caietano, quia admittunt excusari à mortali, quando fit metu mortis, quod Caietanus non admittit. Valencia 2. 2. d. 5. ques. 17. punct. 2. putat esse contra charitatem, quando fit sine causa. Turrian. 2. 2. q. 2. d. 54. num. 11. arbitratu esse mortale, non tamen contra iustitiam, nec contra charitatem sed contra magnanimitatem.

193
Peccatum lethale non est.
Infamare se ipsum sine causa, stando in sola & præcipua ratione propriæ infamæ, secluso damno tertij, vel propriæ vitæ, ex obiecto, ac genere suo non est lethale peccatum neque contra iustitiam, nec contra charitatem, sed solummodo veniale contra charitatem propriam, seu erga se ipsum. Quia homo est suæ famæ dominus sicut & suorum temporalium bonorum. Ergo illam dissipando ac prodigendo absque causa, nulli facit iniuriam.

li 3 nam